

LUNDS
UNIVERSITET

Riktlinjer för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning vid Lunds universitet

Typ av styrdokument: Riktlinjer

Definition av typen av styrdokument: Riktlinjer fastställer hur någon ska eller bör handla inom det område riktlinjerna omfattar. En skaregel ska följas medan en börregel mer har karaktären av en stark rekommendation som innebär att man undantagsvis kan göra på något annat sätt.

Beslutsfattare: Rektor

Beslutsdatum: 2025-02-06

Diarienummer: STYR 2025/342

Ikraftträdande: 2025-02-06

Giltighetstid: Tills vidare

Ersätter dokument: -

Ansvarig organisatorisk enhet: Forskning, samverkan och innovation

Ansvarig handläggare: Forskningshandläggare Malin Bredenberg,
Forskningservice

Kort beskrivning: Riktlinjerna beskriver kvalitetsarbetet för att säkerställa att forskningen håller hög kvalitet (kvalitetssäkring) och arbetar för att bidra till att utveckla forskningens kvalitet (kvalitetsutveckling).

LUNDS
UNIVERSITET

BESLUT

Diarienummer STYR 2025/342

Datum 2025-02-06

Rektor

Riktlinjer för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning vid Lunds universitet

Riktlinjerna fastställer Lunds universitets sammanhållna system för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av universitetets forskning. Kvalitetsarbetet omfattar både arbetet för att säkerställa att forskningen håller hög kvalitet (kvalitetssäkring) och arbetet för att utveckla forskningens kvalitet (kvalitetsutveckling). Riktlinjerna gäller för all forskning vid Lunds universitet, men kvalitetsprocesserna kan se olika ut beroende på organisatorisk nivå och disciplinärt/tvärdisciplinärt sammanhang.

Gemensamma utgångspunkter

Lunds universitet strävar efter att vara ett universitet i världsklass, vilket förutsätter forskning av högsta kvalitet. Målet med kvalitetsarbetet är att universitetet ska bedriva forskning som värderas högt nationellt så väl som internationellt.

Riktlinjerna bygger vidare på Lunds universitets gemensamma kvalitetspolicy (STYR 2024/2168) och utgör tillsammans med kvalitetsarbetet för utbildning basen för det praktiska kvalitetsarbetet för universitetets kärnverksamheter. Där det är lämpligt ska kvalitetsarbetet för forskning och utbildning synkroniseras.

Kvalitetssystemet hjälper Lunds universitet att uppnå målen för forskning specificerade i universitetets strategiska dokument.

Kvalitetsarbetet för forskning integrerar etablerade processer för att värna medarbetarnas tid och resurser.

Grundläggande förutsättningar för god forskning

1. Akademisk frihet.
Alla forskare har rätt att fritt välja forskningsfråga och metod och att fritt publicera sina resultat. Med forskare avses all forskande personal oavsett befattning.
2. Goda och tydliga processer för rekrytering och kompetensutveckling som stödjer forskningens förnyelse.
Att attrahera forskare med rätt kompetens samt kontinuerligt utveckla alla forskares färdigheter är avgörande för forskningens kvalitet och framsteg.
3. Möjlighet att söka extern finansiering.
Forskningsprojekt kräver ofta stora resurser som inte finns att tillgå vid universitet. Extern finansiering ger nödvändiga medel för att driva forskningsfronten framåt.
4. Forskare som har god kännedom om och följer forskningsetiska principer.
God forskningssed är centralt för att säkerställa att forskningen bedrivs på ett ansvarsfullt sätt och skyddar miljön samt människors och djurs rättigheter.
5. Bra stödfunktioner och ändamålsenlig forskningsinfrastruktur.
Ett starkt administrativt och tekniskt stöd samt tillgång till avancerad utrustning och faciliteter är viktigt för att forskare ska kunna utföra sitt arbete på högsta nivå.

Principer för kvalitetsarbetet för forskning

1. Lunds universitet ska bedriva forskning i en internationell kontext som för den globala forskningsfronten framåt.
2. Lunds universitet ska bygga starka forskningsmiljöer, som kan vara disciplinära eller tvärvetenskapliga.

3. Lunds universitets forskning ska återspeglas i utbildningens utbud och innehåll.
4. Lunds universitet ska bedriva forskning som har samhällsrelevans och bidrar med kunskap för att möta de stora samhällsutmaningarna.
5. Lunds universitet ska samverka med näringslivet och det omgivande samhället för att främja forskningens relevans, användning och kvalitet.
6. Lunds universitet ska arbeta för öppen vetenskap och behandla forskningsresultat och forskningsdata på ett säkert sätt utifrån FAIR-principerna (Findable, Accessible, Interoperable, and Reusable).
7. Lunds universitets forskningsresultat ska kommuniceras på ett förtroendeingivande och lättillgängligt sätt till det omgivande samhället.

Övergripande processer

Utvecklingen av forskning vid Lunds universitet präglas av kollegiala mekanismer, så som extern och intern sakkunniggranskning. Kvalitetsarbetet för forskning bygger på att arbetet är systematiskt, dokumenterat och att det följs upp. Dessa processer ska både bidra till att kvaliteten säkras samt att stödja forskningens utveckling.

Det universitetsgemensamma kvalitetsarbetet för forskning består av fyra grundläggande processer: kollegial granskning, årliga dialoger, tematiska dialoger och Research Quality Evaluation. Tillsammans utgör dessa komponenter universitetets *återkommande granskning* och *utvärdering* samt *kontinuerliga uppföljning* av forskning.

Kollegial granskning

Kollegial granskning (peer review) är den drivande principen för hög kvalitet. Vid fakulteter, institutioner och i forskningsmiljöer prövas kvalitet och relevans kontinuerlig i såväl interna som externa processer, nationellt och internationellt. Den

kontinuerliga kollegiala granskningen gäller framför allt publicering av forskningsresultat och ansökningar om extern finansiering, men också bedömningar inför beslut om anställning och befordran. Inom ramen för den kollegiala granskningsprocessen är det av betydelse att forskare premieras för originella idéer, etisk och professionell forskningsutövning och resultat som överträffar standarden. Olika typer av forskning ska uppmuntras, från grundläggande till tillämpad forskning.

Fakulteterna säkerställer att samtliga forskare och forskargrupper forskning granskas kollegialt i tillräcklig omfattning. Detta kan exempelvis ske genom granskning av publikationer och ansökningar om forskningsfinansiering. Fakulteterna säkerställer även att lärdomar av dessa bedömningar tas tillvara.

Årliga dialoger

Fakulteternas forskning och kvalitetsarbete utvärderas, granskas och följs årligen upp inom ramen för dialogerna mellan rektor och respektive fakultetsledning. Det inkluderar fakultetsöverskridande samarbeten och tvärvetenskapliga satsningar. Dialogerna är kopplade till universitetets årliga arbete med övergripande prioriteringar, målbilder och strategiska arbete inför resursfördelningen för följande år.

Både kvantitativa och kvalitativa underlag ligger till grund för uppföljning av forskningen och kvalitetsarbetet, så som utvalda indikatorer och nyckeltal, benchmarking samt kvalitativ analys inom områden där större utmaningar har identifierats.

Relevant och allmängiltig information som framkommer under dialogerna ska dokumenteras och kommuniceras internt, samtidigt som ett öppet samtalsklimat värnas.

För att skapa en helhetsbild av forskningens kvalitet och det utvecklingsarbete som bedrivs samlas årligen fakulteternas

intryck och underlag från dialogerna genom diskussion i den universitetsgemensamma forskningsnämnden.

Tematiska dialoger

Inom ramen för dialogerna ska förutbestämda teman återkommande utvärderas, granskas och följas upp. Arbetet som sker i relation till dessa områden kopplas även till universitetets strategiska arbete.

De teman som universitetet följer är:

1. Rekrytering, karriärvägar och karriärstöd.
2. Forskningens utveckling och förnyelse.
3. Samverkan.
4. Samband mellan forskning och utbildning.
5. Stödverksamhet och forskningsinfrastruktur.
6. Hållbarhet.

Processen leds av rektor och kommuniceras till fakulteterna/motsvarande i samband med utskicket inför dialogerna.

Research Quality Evaluation

Med en periodicitet av 8–11 år ska universitetet genomföra en utvärdering av forskningen genom Research Quality Evaluation (RQ). Inom ramen för ovanstående beslutar universitetsledningen om när och på vilket sätt granskningen ska genomföras. En ledstjärna är att granskningen ska ske med hjälp av benchmarking och innehålla externa sakkunniga. Resultatet av RQ-utvärderingarna överlämnas till nästföljande universitetsledning som tar om hand och följer upp utfallet genom diskussion och beredning i forskningsnämnden. Den universitetsgemensamma forskningsnämnden lämnar sedan ett förslag till rektor om att fatta beslut om prioriteringar, åtgärder och insatser för att utveckla forskningskvaliteten.

Fakulteternas kvalitetsarbete

Fakulteternas särprägel innebär att processerna måste vidareutvecklas på fakultetsnivå. Det fakultetsspecifika kvalitetsarbetet för forskning ska utgå ifrån att det finns ett systematiskt och dokumenterat arbetssätt samt förhålla sig till universitetsgemensamma strategi- och styrdokument.

Forskningsverksamheten följs upp regelbundet via fakultetsspecifika processer, exempelvis dialoger mellan institutions- och fakultetsledning och i samverkan med utbildningsverksamheten där det är lämpligt.

Kvalitetsarbete för fakultetsöverskridande samarbeten

För profilområden, strategiska forskningsområden (SFO:er) och andra starka forskningsområden kan fakulteternas kvalitetsarbete kompletteras med specifika processer. För profilområdena förs en gemensam årlig kvalitetsdialog och tematiska dialoger i profileringsstyrelsen. SFO:erna för motsvarande dialoger med universitetsledningen. För dessa dialoger är utgångspunkterna samma direktiv och bakgrundsmaterial som för dialogerna med fakulteterna.

Ansvar och organisation

Rektor har det övergripande ansvaret för kvaliteten vid universitetet. Enligt universitetets arbetsordning har fakultetsstyrelserna det samlade ansvaret för kvalitets- och utvecklingsarbetet inom sin verksamhet. Dekanen ska verka för att forskning och utbildning inom fakulteten bedrivs med hög kvalitet. Enligt rektors fördelning av beslutsbefogenheter beslutar fakultetsstyrelserna för respektive fakultet om former för kvalitetsutveckling av forskning. Rektor följer regelbundet upp fakulteternas arbete med kvalitetssäkring och utveckling av forskning, bland annat genom årliga dialoger. Forskare, studenter och övriga medarbetare ska kontinuerligt involveras i kvalitetsarbetet för forskning.

Den universitetsgemensamma forskningsnämnden analyserar regelbundet utmaningar kopplat till forskningens kvalitet och identifierar utvecklingsområden. Ett viktigt inslag är lärande över organisationsgränser och för det ändamålet har den universitetsgemensamma forskningsnämnden en nyckelroll i att sprida goda exempel.

Den universitetsgemensamma forskningsnämnden har i huvudsak tre ansvarsområden i kvalitetssystemet för forskning:

1. Omvärldsbevaka utvalda forskningsfinansiärer som berör ett flertal fakulteter så som Wallenbergstiftelserna och europeiska ramprogrammet för forskning.
2. Möjliggöra en universitetsgemensam analys av förutsättningar och resultat kopplat till dialogerna.
3. Kvalitetssäkra och kvalitetsutveckla processer i samband med de ansökningar som forskningsnämnden prioriterar eller bedömer.

Universitetsledningen har ett särskilt ansvar för att säkerställa kvalitetsarbetet inom vissa fakultetsöverskridande samarbeten (se ovan) och ser till att informationen kommer den universitetsgemensamma nämnden för forskning tillhanda.

Forskare har ett ansvar att rapportera och säkerställa kvaliteten för sina forskningsaktiviteter i Lunds universitets system för forskningsinformation, LUCRIS. LUCRIS är därigenom ett viktigt verktyg i kvalitetsarbetet för forskning på samtliga nivåer.

Ikraftträdande

Dessa riktlinjer träder i kraft 2025-02-06.